

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . 6 frt — kr.
félévre . . . 3 „ — „
negyedévre . . 1 „ 50 „
Egy szám ára: 12 kr. o. é.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6 sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 7 kr.,
többször közölve 5 kr.
Bélyegdíj: külön 30 kr.

Tartalom: Zsinatunk előkészítése. — Belföld. — Vegyesek. — Pályázat. —

Zsinatunk előkészítése.

A folyó július hó 8-án tartott zsinati bizottság ülése annyira megérlelte a zsinattartásnak ügyét, hogy már most teljes képet nyújthatunk az eddig történekről s tájékozva lehetünk a további teendőkre nézve.

Köztudomású, hogy mult évi egyetemes gyűléstünkön felolvastatott a zsinattartási legfelsőbb engedély iránt benyújtandó kérvény tervezete, mely is elfogadva s f. é. ápril 12-ről, azaz azon napról, melyen a tartandó zsinat határideje az ev. ref. testvérekkel megállapított, keltezve, következő szövegében terjesztetett fel:

Császári és Apostoli Királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

A magyarhoni ágostai hitvallású evangélikusok a mult század végén tartottak zsinatot, melynek működése kiterjedt egyházunk belső és külső életének minden nyilvánulására, melynek határozatai azonban legfelsőbb megerősítésben nem részesültek.

Az azóta lefolyt, majd egy századot betöltő idő alatt, egyházunk szervezkedésén és fejlesztésén, önkormányzati jogunkon alapuló intézményeink szabályalkotási működése utján munkálkodtunk s áthatva az egyesülés és összetartozás erősítésének tudatától, egyetemes közgyűléseink intézménye által törekedtünk a rendezkedés munkájának, egyházi életünk fejlesztésének s irányzásának, minél teljesebb összhangjára.

Ily körülmények közt, lassanként csökkent annak sütsége, hogy olyan zsinat tartassék, melynek feladata volna, egyházunk életének minden belső és külső nyilvánulásaira kiterjeszkedni; de annál inkább élénkült az óhaj, hogy amaz elvek, melyek egyházunk működését, az évek hosszú sora alatt áthatották s azokon épült szervezetünk alapintézményei, valamint azoknak erkölcsi s anyagi erősödésre vezető működése, általános érvényű zsinati törvények oltal-

ma alá helyeztetvén egyházunk alkotmánya, minden ingadozás ellen biztosítottassék s az üdvös fejlődés, az eddigienél is szilárdabb alapra helyeztessék.

Ezek folytán 1889. évi október havának 16., 17. és 18-ik napjain tartott közgyűléstünkön, határozatilag kijelentettük, hogy 1891-ben zsinatot óhajtunk tartani, 1890-ik évi október havának 8-ik és 9-ik napjain tartott egyetemes közgyűléstünk határozata értelmében pedig abban állapodtunk meg, hogy a zsinat Budapest fővárosban tartatnék és 1891. évi december havának 5-ik napján nyitvatnék meg és kezdené meg működését.

A zsinat számára elkészült előmunkálatok szerint, a zsinaton, egyházunk 116 tagja képviselné, a magyarhoni ágostai hitvallású evangéliomi egyetemes egyházat.

Hivataluknál fogva tagjai lennének, az egyetemes egyházi s iskolai felügyelő és négy egyházkerületünk mindegyikének püspökei és felügyelői.

Választás alapján pedig tagok: a dunáninneni kerületből 18, a dunántuliból 28, a tiszaiából 20, a bányaiból 32 — az esperességek által, a fele részben lelkeszi, fele részben a nem lelkeszi egyének közül választott követ; továbbá 9, a tanári karból választott követ, kik közül 1, az egyetemes theologiai akadémia nagybizottsága által, 8 a többi tanárokból és pedig kerületenként kettő-kettő választatnék.

A zsinati követek nem részesülnének utasításban s a zsinat, saját kebeléből választott, kettős elnöklet alatt működnek.

A tárgyak, melyek fölött a dogmatikus kérdések és viták kizárásával országos törvényeink határai közt, a zsinat tanácskozni és határozni lenne hivatva, a következők:

1. Egyházi alkotmányunk alapszervezetének, — különösen pedig önkormányzati testületeink, úgy mint az egyházközség, egyházmegye, egyházkerület és egyházegyetem szervezetének megállapítása s ezzel kapcsolatban esetleg, az evangélikus reformált egy-

ház irányában, a külső viszony és kapcsolat szabályozása.

2. Az egyházi törvénykezésnek szabályozása, ide értve a bíróságok szervezését is.

3. Mindaz, mi egyházi alkotmányunk minél hatályosabb működését, egyházunk életének fejlődését, nevezetesen pedig egyházunk anyagi erősödését is — előmozdítani alkalmas.

4. A fennebbi tárgyakkal összefüggő indítványok és kérvények tárgyalása és felterjesztések készítése.

Császári és Apostoli királyi Felség!

Jobbágyi hódoló tisztelettel előterjesztvén mind ezeket; az 1791-ik évi 26. törvénycikk 4-ik pontja értelmében, azzal a legalázatosabb kérelemmel járunk Felségedhez, Legkegyelmesebb Urunkhoz:

Méltóztassék legmagasabb beleegyezésével hozzá járulni és legkegyelmesebben megengedni, hogy egyházunk a legmélyebb tisztelettel előterjesztett tárgyak feletti tanácskozás és határozás végett, 1891-ik évi december hó 5. napjától kezdve, Budapest fővárosban zsinatot tarthasson.

Legmélyebb hódolattal öröklünk, Budapest, 1891. ápril 12. Császári és Apostoli Királyi Felséged! Legkegyelmesebb Urunk alázatos szolgái: *A magyarhoni ágostai hitvallású evang. egyetemes egyház. B. Prónay Dezső s. k., egyetemes egyházi és iskolai felügyelő. Györy Elek s. k., egyetemes főjegyző.*

Nem sokára, f. é. ápril 15-én megtartotta a dunáninnyi egyházkerület rendkívüli közgyűlését, mely jegyzőkönyvének 3 pontjában „óvást emel az ellen, hogy addig, míg a zsinattartás kérdésében végérvényes határozatot nem hozott nevében és részére zsinattartásra engedélyt bárki is kérelmezzen és ezen óvását az egyetemes felügyelővel közli.“ A közlés megtörtént s egyetemes felügyelő úr, mind a négy egyházkerület püspökeihez intézett leiratában következőleg válaszolt:

„Az egyetemes gyűlésnek, mint magyarhoni á. h. evang. egyházunk legfőbb hatóságának határozataival szemben bármiféle óvás, vagy tiltakozás semmis és érvénytelen. Nekem kötelességem az egyetemes gyűlés határozatait végrehajtanom. A zsinattartás az egyetemes gyűlés által elhatározatván és annak megengedése iránt Ó Felségéhez intézendő kérvény szövege az egyetemes gyűlés által véglegesen elfogadtatván és megállapítatván, ezen határozat értelmében a kérvényt felterjesztettem.

A kérvény szerint, melynek szövege Főtisztelendőség előtt is ismeretes, nem egy-egy egyházkerület nevében és részére kérjük a zsinattartásra az engedélyt, hanem a magyarhoni á. h. ev. egyetemes egyház részére. A dunáninnyi egyházkerület 1891. évi ápril. 15-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 3. pontjában foglalt határozat már ennél fogva is tárgytalan.

Egyébiránt hiszem és reményelem, hogy ezen, különben is tárgytalan határozatok dacára a dunán-

innyi ev. egyházkerülethez tartozó esperességek, — mert az esperességek választják a zsinati követeket, nem a kerület: — a méltóságos és főtisztelendő egyházkerületi elnökséggel együtt a zsinaton jelen lesznek és Isten segédelmével, egyetemes egyházunk javára közreműködni készek lesznek. Fogadja stb.

Ezen előzmények után végre leérkezett Ó csász. és apostoli királyi felségének legkegyelmesebb engedélye, mely is a következő miniszteri leirattal hozott egyetemes felügyelő úr tudomására:

„Méltóságos báró és főfelügyelő úr! Ó cs. és ap. kir. felsége f. évi június hó 24-ikén, Fiumében kelt legfelsőbb elhatározásával, legmagasb engedélyével legkegyelmesebben hozzájárulni méltóztatott ahhoz, hogy a magyarországi ág. hitv. egyház alkotmányozó zsinátja az egyetemes közgyűlésnek f. é. április 12-én kelt legalázatosabb felségfolyamodványában elősorolt tárgyak feletti tanácskozás és határozás céljából f. é. decz. hó 5-ikére Budapestre egybehivassék, ott megnyitassék és megtartassék a nélkül, hogy az 1790/1. XXVI. t. cz. 4. szakasza értelmében fentartott s biztos kirendelésére vonatkozó jogát Ó felsége jelenleg érvényesíteni szükségesnek látta volna, egyebekben az idézett törvénycikk idevonatkozó rendelkezései szorosan megtartandók lévén.

Van szerencsém erről méltóságodat, hivatkozásal f. évi május hó 30-án 20. sz. a. kelt nagybecsű átíratára szives tudomás, mihez tartás és a szükséges további intézkedéseknek saját autonóm hatáskörében leendő megtehetése végett ezennel értesíteni. — Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest 1891. július 2-án. Gr. Csáky.“

A zsinati bizottság hódoló tisztelettel és mély hálával fogadva Ó Felsége kegyelmének e tanúságát kimondta azon elvet, hogy ha előadná magát oly eset „a többség sehol sem foszthatja meg a kisebbséget választási jogától.“ Behatóan megvitattatott a választásra jogosult testületekhez intézendő felhívás a zsinati követek megválasztására. A választási eljárás f. évi október 1-ig befejezendő.

Zelenka Pál püspök bemutatja a zsinati bizottság felszólítására készített, a gyülekezetek, esperességek, kerületek és egyetem pénzügyi háztartására vonatkozó javaslatát s előadja azon alapelveket, melyek őt munkálatának készítésénél vezérelték. A javaslat sokszorosítottatni s a zsinati bizottság tagjaival közöltetni rendeltetik, hogy az az egyetemes gyűlés idején tartandó zsinati bizottság ülésén tárgyalassék. Ugyanezen ülésre lett utasítva a zsinati ügyrend tárgyalása, melynek kidolgozásával Györy Elek egyet. főjegyző lett megbízva.

Szóba került még a zsinatra való gyülekezés ideje s kimondatott, hogy deczemb. 3-ára a követek megjelenése kívánatos, 4-én d. e. 10 órakor volna a zsinati értekezlet, 5-én a zsinat első ülése.

A mint látható az előkészület még nem mondható teljesnek, de hisszük, hogy jóakarát és odaadó, komoly ügybuzgalom mellett a még mutatkozó hiá-

nyok pótolva lesznek s a „patres conscripti“ a siker kecsegtető reményével foghatnak majd munkához. Az egyháznak Ura, kegyelme áldásával legyen velünk s a zsinattal.

BELFÖLD.

A nógrádi esperességből. A nógrádi ág. hitv. ev. esperesség f. év július hó 7. és 8-án tartotta meg ez évi rendes közgyűlését Losonczon nagys. Laszkáry Gyula esp. felügyelő és nt. Svehla János főesperes úr elnöklelte alatt. Az egyházak szép számmal voltak képviselve, bár 12 egyház senki által sem képviseltette magát, a mi mindenestre tekintélyes szám s több egy negyedénél az összes anyaegyházak számának. Hogy elején kezdjem tudósításomat, meg kell említenem, miszerint első nap délelőtt megtartott a közös papi értekezlet, — délután kettőtől 5-ig a körnöki szék; 5— $\frac{1}{2}$ 7-ig a papi özvegyárva-intézeti szék ülése egy helyen, más helyen a Mikula-féle osztály tantermében pedig a tanítói özvegyárva-gyámolda ülése, s végül 7—9-ig közös konferencia. Itt előkészítettek s megbeszéltek a közgyűlés főbb s nevezetesebb tárgyai.

Második nap reggel 7 órakor megszólalt a losonczy ev. egyház nagy harangjának hívogató szava s összegyűjtötte meglehetősen csekély számban a közgyűlés tagjait s a losonczy egyház hívei közül néhány asszonykát gyámintézeti isteni tiszteletre. A szép templom úgyszólván kongott az ürességtől, a mi egy esperességi gyűlés alkalmával bizonyára nem valami dicséretes dolog. A „maradj meg kegyelmeddel“ kezdetű ének utolsó versének elhangzása után Mikula Endre losonczy tanító tüntette ki magát néhány leány növendékével s az egyházi énekkarral, elénekelve négyszólamban szabatosan a „Gályarabok énekének“, „Térj magadhoz drága Sion!“ két első versét. Ünnepi hangulatot kellet szíveinkben már ezen gyönyörű ének meghallgatása is s még inkább azzá lett az, midőn Biszkup Béla ozdini lelkész oltár előtti előimádkozása után Istenhez felemelkedtünk s meghallgattuk az általa felolvasott (1 Ján. 4, 20. 21.) szent ígéket. Még a gályarabok énekének kimenőre elzengett egy versével s a gyámintézetre gyűjtött offertoriummal véget ért az istentisztelet.

Ily ünnepi hangulattal, a Szentlélek által a szeretet s egyetértésben megerősödvé, nyomban az isteni tisztelet végeztével nyitotta meg a gyámintézeti gyűlést nt. Margócsy József esp. gy.-int. egyh. elnök úr sajnálatának adván kifejezést a felett, hogy Beniczky Árpád világi elnök úr betegsége miatt részt nem vehet a gyűlésen. Rövid $\frac{3}{4}$ óra alatt letárgyaltattak a gyámintézet ügyei e gyűlésen, melynek főbb mozzanatai voltak: Elnök úr jelentése a gyámintézet mult évi működéséről egyházainkban, — esp. gyámint. jegyző megválasztása Biszkup Béla személyében, — a szabad rendelkezésre eső összegnek három egyház — F.-Petény, Mohora, Lapujtó — közti egyenlő elosztása, ajánlás a nagy és kisebb szeretet adományra.

Pont 9 órakor nt. főesperes úr buzgó imájával s nsgos felügyelő úr rövid megnyitó beszédével megkezdődött a nagy fontosságú kérdésekben határozathozatalra hivatott

közgyűlés. Mindenekelőtt figyelmesen meghallgatta a közgyűlés nt. főesperes úrnak kimerítő, érdekesen összeállított, tartalmas évi jelentését, melyből kiemelendő, hogy az esperességi elnökség az alesperes s egy esp. jegyző hozzájuk csatlakozásával aprilis hó 23-tól az évről vizsgák alkalmával meglátogatta a következő felső-nógrádi egyházakat: Ozdín, Csehbrezó, Uhorszka, Poltár, Kálnó, Tamási, Maszkova, Abelova, Polichnó, Szinobánya, Lónyabánya és Dobrocsot, a hol mindenütt megtétettek a kellő intézkedések az egyházak felvirágzását illetőleg; nevezetesen Abelován megoldatott a nehéz hiványkérdés ügy, hogy ezután a hívek birtok-arányban fizetvén a papot közel 400 kiláig biztosítandják fizetését rozs, árpa és zabban, s ez alapon megválasztatható volt az új lelkész is; továbbá Dobrocson a pénzügyek zilált állapota vizsgáltatott meg az esp. küldöttség által s ha még nem is rendeztetett teljesen van remény, hogy a 600 holdnyi földbirtokkal s mintegy 900 frtnyi künnlevő követeléssel rendelkező egyház minden nagyobb megrázkódtatás s veszteség nélkül rendezni fogja pénzügyi viszonyait, rendesebben adván bérbe földbirtokait s szedvén be a bérösszegeket és mindennekeftt törlesztvén 1300 frtot meghaladó adóhátralékát. A főesperesi jelentésből kitűnt, hogy Ő Felsege a király a mult évben is jelentékeny összeget ajándékozott esperességünk egyes szűkölködő s segélyre szorult egyházainak; továbbá hogy gróf Zichy Ferencz úr 6 nmlts. 3134 frtot adományozott a b.-gyarmati egyháznak, valamint néhai Hanzély László úr 200 frt. s ennek özvegye 350 frtot a szűgyi egyháznak. Néhai özv. Dobákné 600 frt. Vanyarcznak.

Ezen terjedelmes jelentést hálás köszönettel vevén a közgyűlés, főesperes úr bemutatja s az esperesség szavazatképes tagjait felveszi: Tiszt. Algóver Istvánt Závada új lelkészét; továbbá br. Buttler Ervin kis-zellői, Szelvény Lajos dobrocsi, Csonka Zsigmond poltári és dr. Svehla Gyula ozdini felügyelő urakat. Ennek kapcsán felmerült azon kérdés, hogy miután Turopolyán a mult évben felügyelővé Drottner Pál zólyomi ügyvéd úr választatott s melléje még egy helyi felügyelő is adatott Sánta nevű földmivelő személyében: összefér-e a felügyelői méltósággal, hogy ezen hivatal egy, semmi kvalifikációval nem bíró, sőt a jelen esetben bünvizsgálat alatt álló egyénnel töltsék be? Mire határozott nemmel felelvén a közgyűlés, a turopolyai helyi felügyelőség megszüntetendőnek mondatott ki s jövőre nézve óva intetnek az egyházak hasonló egyének felügyelőségre való választásától. Ezután a mult esp. gyűlés jegyzőkönyvének olvasásánál a jövő augusztus hó 18., 19. és 20-án tartandó kerületi gyűlésre az esp. képviselőiül ugyanazok küldettek ki, a kik tavaly is voltak, — az esp. papi özvegyárva-intézet s a Baldácsy-féle alapítvány és a köz-igazg. pénztár megvizsgálására az esp. elnökség élén, a jegyzői karon kívül Svehla Ede lelkész hozzáadásával ugyanazon bizottsági tagok lettek kiküldve, a kik tavaly, — valamint a tanítói özvegyárva gyámolda számadásainak megvizsgálását is ugyanazon bizottsági tagok eszközöndik, a kik mult évben is e minőségben működtek.

Baldácsianumra ajánltattak, a folyamodók; lelkészek közül: Simko Gyula bodonyi, Plachy János f.-petényi; egyházak közül: F.-Petény, Bér; papözv. közül: Korcsok Rozália, Lehotkay Teréz és Osztermann Józsefné, F.-Petény még az állami segélyért is folyamodván, ajánltatik.

A fegyelmi választmány és consistorium tagjainak mandatumja lejárván, szavazatszedő bizottságul a gyűlésből kiküldettek: Simko Frigyes alesperes, Margócsy József losonczy lelkész és br. Buttler Ervin felügyelő, kik is kiküldetésükben eljárván, az összeszedett szavazatokból kitűnt, hogy a consistorium tagjaiul megválasztottak: Busbak Ádám, Sztranyavszky Géza, idb. Bartholomaeidesz Gyula, Frenyo Gyula és Kálmán Sándor; esperességi bíróság tagjaiul: elnökké: Újhelyi Boldizsár, alelnökké: Bogyó János, kir. járásbíró; tagokul: Kövy Tivadar, Sréter Alfréd, Margócsy József, Osztroska Lajos, Wladár Miksa, Draskóczy Zsigmond, Henriczy Ágost, Biskup Lajos; jegyzővé: Horváth Danó.

A múlt évi esp. gyűlés jegyzőkönyvének olvasásánál, a 25-ik pontban kifejtett kérelme esperességünknek, miszerint a zsinatra 6 követet küldhessünk a kerület által elvettett s kimondatott, hogy csak 4 követet leszünk jogosítva küldeni. A zsinati bizottság pedig s a jövő rendkívüli esp. gyűlés a b.-kerületi gyűlés megtartása után fog összehivatni.

Örvendetes tudomásul vette a közgyűlés főesperes úrnak azon kijelentését, miszerint a kerület által el lett fogadva esperességünk azon indítványa, hogy papi állomás üresedése esetén alkalmazott helyettes papot szállással, kosztal és némi havi díjjal az egyház — s nem az özvegy — tartozék ellátni.

A theologiai akadémiai tanárok fizetésének javítására szolgáló alapra tartandó offertoriumok a kerület határozata értelmében egyházanként elrendeltettek.

Ezen közgyűlés azon elvi kérdést is eldöntötte. Vajjon a hiványilag biztosított failletményen felül van e joga a papnak és a tanítónak a tagosításkor kihasított 1, illetve $\frac{1}{2}$ házhely után járó erdőrészletből is vágások alkalmával az arra eső aránylagos famennyiséget követelni vagy nem? még pedig úgy, hogy igen is van az erdőhöz joga úgy a lelkésznek, mint a tanítónak, de a hol tömeges kivágatás történik, ott tartozik a lelkész s tanító a fáért bejött pénzt takarékpénztárba elhelyezni s annak csak a kamatait húzhatja.

Délelőtt még a jegyzőkönyv hitelesítő bizottság tagjai az esp. elnökségen és jegyzőkön kívül: Busbak Ádám, Szilávy Lajos, idb. Bartholomaeidesz Gyula, Geduly Elek, Pekár Lajos, Biskup Lajos urak személyében megválasztatván, a közgyűlés folytatása délutáni 3 órára halasztatott.

Délután 3 órakor olvastattak a dekanális és özvegyárva-intézeti székek jegyzőkönyvei. Az első szerint kitűnt, hogy a dobroszi egyházban a tanügy a lehető legrosszabb lábon áll, minek főképen az ottani hanyag, megférhetetlen, papja iránt semmi tisztességet nem tanusító, iszákos tanító az oka; miért is határozottatott, hogy a tanító Gröner Ede fegyelmi eljárás alá vonandó s hivatalától felfüggesztetendő.

Ugyancsak a dekanális szék jegyzőkönyvének értelmében — kissé ugyan ettől eltérőleg — a Zsedényi-féle ösztöndíjra ajánlottak a dobroszi körből: Machnik István uhorszakai és Galáth Sámuel lónyabányai, a losonczy körből: Mikula Endre losonczy és Bendik János csehbrezói tanítók.

A magyar nyelv fokozatos fejlesztése és terjesztése tót iskoláinkban évről-évre örvendetes mérvben halad; azonban, miután esp. ügyész Zelenka Gyula úr úgy látja, hogy a felnőttek s egyházaink megnőtt tagjai nem igen gyakorlottak abban, sőt azt is elfelejtik, a mit az iskolából hoztak magukkal az életbe; ennélfogva indítványozza, hogy ne csak a tanítók, de a lelkészek is köteleztessenek a magyar nyelv terjesztésére még pedig a felnőttek s megnőttek között. Az esp. ügyész úr e tekintetben egy elaboratum kidolgozására kéretett fel. Ennek kapcsán pedig kimondatott, hogy a hiványok nyelve ezután legyen a magyar s a hol megkívántatnék, mellé még az egyház anyanyelve használható autentikus fordításban.

Az özvegyárva szék jegyzőkönyvének olvasásánál azon indítvány emeltetett határozattá, hogy ezután az egyházak 10 éven át a közigazgatási pénztárba lélekszám után nem $1\frac{1}{4}$ krt., hanem 2 krt. fognak fizetni; ebből ugyanis azon költség is fog fedeztetni, mellyel a zsinati képviselők fizeteni fognak s maga a tőke is tiz év múlva tetemesen fel fog szaporodni.

Főesperes úr indítványára nsg. Breznyik János b.-kerületi özvegyárva nyugdíjintézeti pénztárnok úrnak esperességünk hálás köszönetét fejezi ki ezen pénztár körüli fardozásaiért, s azon nagylelkű adományáért, melyben az intézetet a b.-csabai népbank bukása következtében részesíteni kegyeskedett, egyszersmind kéri esperességünk, hogy ezen tisztet továbbra is megtartani sziveskedjék.

A tanítói özvegyárva gyámolda ülésének jegyzőkönyve felolvastatván, következtek a kérvények tárgyalásai, melyek között feltűnést keltett a losonczy állami főgymnázium igazgatójának folyamodványa, melyben azt kérelmezi, hogy a Prónay Pál-féle 300 frt. alapítványt adja át az esperesség a főgymnasiumi segélyző egyesületnek. Erre nézve úgy intézkedett az esp. közgyűlés, hogy az ügy megvizsgálására főesperes úr elnöklete alatt Pekár Lajos, Margócsy József, Busbak Ádám, Kunszt János, Zelenka Gyula urakból álló bizottság küldetett ki.

Továbbá az alispán úr kérelmére a központi tanügyi bizottságba tagokul: Simko Frigyes alesperes és Kálmán Sándor tanító urat ajánlja az esperesség.

Főesperes úr azt is jelenti az esperességi közgyűlésnek, hogy az „Első magy. általános biztosító-társulat“ ez évben az esperességből befolyt biztosítási díjak után eső perzentként 243 frtot juttatott esperességünknek.

Mind végig megtartotta volna ünnepi hangulatát közgyűlésünk, ha Kovácsy Kálmán n.-kürtösi lelkész maga ellen fegyelmi eljárást azért nem kérelmez, hogy a lemondott felügyelő nsg. Tihanyi Ferencz úr róla azt állítja, hogy a személyeskedés terén őt követni nem hajlandó. — Ezen testvérünk paphoz nem illő magaviseletével, az elnökség iránt tanusított tiszteletlenségével és széksértésével oly fájdalmas hangulatot keltett a még jelen volt egyházak képviselőiben, hogy ennek hatása alatt a legkellemetlenebb érzéssel oszlott fel a közgyűlés. — Óvjon isten minden gyülekezetet hasonló scénáktól!

r. l.

*

A mosonyi esperesség ez idén a rendesnél korábban, jul. 7-kén tartotta meg közgyűlését Levél-en. Esperességünk a gyülekezetek számát tekintve kicsiny, 7 anya s

két filiából áll, 7 lelkészszel, 12 tanítóval. Minthogy pártok nálunk nem léteznek, a lelkészek is a legszebb egyetértésben s szívélyes barátságban élnek egymás közt, közgyűléseink is magukon hordják ezt a szívélyes színezetet. Pártok nincsenek, hál' Istennek! Érzületünk — ámbár gyülekezeteink, kivéve M.-Óvárt, német nyelvűek, s németül prédikálunk, a gyülekezeti követek iránti tekintetből gyűléseinken németül tanácskozunk, mégis a legkifogástalanabbul hazafias. Olyan természetesnek találja ezt az érzelmet jó, németül beszélő népünk, hogy eszeágában sincs ellenkezni azzal, ha manapság a magyar nyelv tanítására népiskoláinkban annyi idő és oly kiváló gond fordítottatik, sőt inkább vizsgák alkalmával, ha a magyar nyelv kerül sorra, akkor látszik jóformán a legnagyobb érdeklődés. Confirmatio után pedig küldik a gyermekeket magyar szóra Győr, Sopron, Komárom megyékbe s az a tekintélyes ember gazdáink között, a ki jól bírja a kedves hazai, magyar nyelvet.

Az idén is, mint máskor, csendesen folyt a gyűlés, a napirenden levő kérdések letárgyaltattak több kevesebb hozzászólás után, minden izgalom nélkül s tudósításomnak gyors végét ejthetném, hozzátévént azt, hogy mindenek ékesen és jó renddel valának közöttünk. Volt azonban mégis alkalom, mindjárt a gyűlés elején, a szíveket fájdalomosan érinteni s rá örömmel eltölteni. Tudják e becses lap szíves olvasói, hogy tavál, abban a szomorú esztendőben, melyben közegyházunk legjelesebb vezérei kidőltek, a halál a vezérkart sem kímélte — s rajtunk, a kised mosonyi esperességen is sajtó sebet ejtett, elragadván körünkből 21 hosszú éven át munkálkodó lelkes, buzgó protestans érzületéről távolabb körökben is előnyösen ismert esperességi felügyelőnket, méltóságos Major Pál urat, ki jogi téren felette gazdag tapasztalásával, tiszteleltre méltó jelleme és ritka szívélyes modorával kedves embere, kedvelt vezére volt egyházmegyénknek. Mély fájdalomnak az esperességi gyűlés felállással s külön jegyzőkönyvi pontban adott kifejezést.

Nem maradt sokáig árván az esperesség. Feltalálták gyülekezeteink bold. Major Pál méltó utódját, feltalálták az új esperességi felügyelőt egy fiatalabb, java korban levő, tetterős és igen előkelő világi állásban magának már is nagy érdemeket s tiszteletet szerzett férfuban, tek. Lepossa Dániel m. óvári m. kir. járásbíró úrban, a kit április 6-án választottak meg gyülekezeteink egyhangúlag felügyelőjükké. Az üres társelnöki széknél állva, esperes úr gyönyörű, nála már megszokott nemes szavak kíséretében üdvözölte a megválasztottat s kérte őt, a közbizalom által reáruházott tisztség elfogadására s ezután a szabályszerű eskü letételére. Ünneplés hangulatban mondá el tek. Lepossa Dániel ur a hivatalos esküt s végezvén, minden szóban jól átgondolt, rövid, de velős beszédben fordult a gyűléshez, igérvén, hogy esküjéhez híven fog eljárni abban a tisztos hivatalban, melynek feladatai végzésében — úgymond szerényen — még hiányzik neki a kellő tapasztalása. De, folytatja: Önök engem bizalmukkal kitüntettek, mit adhatok én cserébe ezen megtisztelő bizalomért? Bíró vagyok, az igazság szolgálója. Az igazság jelképe a mérleg 2 serpenyővel. Az egyikbe tették önök a bizalmat a másikba teszem én a protestans egyházunk iránti szeretetet, lelkesedést, jogainak védelmére irányzott

törekvésemet, az imént esküvel is erősített fogadalmamat és hazafiúi érzületemet. Törekedni fogok így végzé, hogy a mosonyi esperesség, mely hazafiságának még csak a közel múltban is oly hangos jelét adta, továbbra és megtartsa jó hírét. A szintén elhalálozott esperességi ügyészünk, tek. Bozzay Elek m.-óvári ügyvéd úr helyébe megválasztottat s letette a gyűlés színe előtt a hivatalos esküt tek. Hacker Károly pozsonyi ügyvéd, németjářfalva-oroszvári derék egyházfelügyelő, a ki érdemeihez a múltban ép most szerez, még nagyobb érdemeket fáradhatatlan sürgetése s utánjárása által úgy a magas minis-teriumnál, a főtiszt. püspöki hivatalnál, mint újabban nagymélt. báró Prónay D. egyet. felügyelő úrnál is, hogy sikerüljön neki az oroszvári hat evang. gazdának perét az ottani r. kath. plebános ellenében, ki az illetőktől jogtalanul követeli s szedi végrehajtás útján a párbért, előnyösen bevégezni.

Melegen üdvözli a gyűlés legifjabb testvérünket, tisztelendő Wenk Károly németjářfalva-oroszvári lelkészt, mint a ki hivatalának elfoglalása óta eddig is számos jelét adta ügybuzgóságának, rendszeretetének s különösen erélyességének.

Elfoglalván beigtatott új felügyelő úr a társelnöki széket, a tárgyalások megkezdődtek, bevett szokás szerint az esperes úr évi jelentésének felolvasásával. Ezen évi jelentés foglalja magában azt, a mi kifelé is egyaránt érdeket költhet, mert feltünteteti egyházi életünk terén mind azt, a mi egy éven át itt nálunk történt, örvendetes és szomorú. Az örvendetesekről referálok, a szomorúakat elhallgatom, tudván azt, hogy a mi férges mutatkozott utóbbi időben esperességünk eddig ép testén, az a legrövidebb idő alatt meg lesz gyógyítva, tisztítva.

Első helyen emeli ki esperes úr dicsérő elismeréssel, hogy daczára a közel múlt, mondhatnám 7 sovány esztentendéjének, egyházugyülekezeteink nem lankadtak el az egyház javára nemes áldozatkészséggel megfelelni kötelezettségeiknek s azon felül egyesek is tetemes adományokkal működtek közre istenországának építésében. Fényes gálosi gyülekezetünk, mely két éve hogy felépíté új tornyát s ódon templomát megfelelően restaurálta 30 ezer frtnyi költséggel egészen saját erejéből, most újonnan építkezett 5000 frtnyi áldozattal új díszes tanítólakot emelt a templom közvetlen közelében. Ezen roppant költségek daczára is, e gyülekezetet nem nyomja több, csak 7000 frtnyi adóság terhe. A jó isten az idén bő természettel kecsegteti vidékünket s nem mondok nagyot, ha biztosra veszem, hogy ezen 7000 frt ez évben még törlesztve lesz. Miklósfalva, 26 év előtt még csak filia, most egy második tanítói állomás szervezésén szorgoskodik s már megnyerte az esperességi gyűléstől építési terveinek jóváhagyását. Ha ezen iskola felépül, nem lesz csak egy gyülekezetünk, a melyben a tanerők számát tekintve, a törvény követelményeinek elég ne volna téve.

Anyagilag legszerencsésebb helyzetnek örvend a zurányi egyházközség, mert ennek nincsen egy krajczár adósága sem, de vannak bő jövedelem forrásai. Évekkel ezelőtt megvett egy urasági nagy házat, magtárral, melyhez regále jog is volt kötve, megvette 11000 frton s most csak regále váltság fejében kapott 11.500 frtot. Szerencsés helyzetében e gyülekezet lelkes papjának indítása

folytán meg nem feledkezik a szűkölködő testvérekről, évről évre szép összegeket áldoz szegény gyülekezetek felségelésére s egyéb közegyházi célokra. Ha senki sem adakozik, Zurány ad, adakozik Jézusi szeretettel. Rajka is törekszik előre, gyűjt nagyszabású terveinek kivitelére. Toronyalapja cseppenként felnőtt 14 év alatt 2247 frtra. Most új tanterem építésére gyűjt s remélhetőleg jövő tavasszal megkezdí s befejezi az építkezést. Két leányegyházunk, M. Óvár és Oroszvár, köszönettel elismerjük, édes gyermekei a kerületi, az egyetemes gyámintézetnek, a Gustav Adolf egyletnek. Ha nem csurog, cseppen. A hitrokoni szeretet eddig meg nem szűnt e két szűkölködő egyházat segélyezni.

Iskoláink virágzó állapotban vannak. Legnagyobb részt fiatal tanerőink vetekednek a pálmáért — az évi zárvizsgák, itteni szokás szerint látogatva a lelkészi s tanítói kar által, a legörvendetesebb eredményeket mutatják fel. A szorgalom idő kivétel nélkül 10 hónap s nincsen a legkisebb panasza ok az iskolalátogatást illetőleg.

Évről évre megújultván bajunk a kerületi, illetve e. e. gyámintézetrel azért, mert számos évek óta esperességünk gyülekezetei rendszerint ugyanazon összeget küldik fel a ker. gyámintézethez, mely körülmény arra a téves nézetre adott és ad alkalmat, mintha Mosonyban az alapszabályok mellőzésével nem gyűjtenének házanként, hanem adjuk a szeretetadományokat az egyházi pénztárakból. Nem áll ugyanis az, mintha itt az alapszabályok figyelmen kívül hagyatnának, sőt inkább többet teszünk, mint a betűhöz ragaszkodva tenniük kellene. Házi gyűjtések eszközölnének minden egyházban, egy helyütt külön offertorium is van reformáció ünnepén a gyámintézet javára. De az eredmény rendszeren nem éri el az évek előtt meghatározott szeretetadomány összegét s nehogy a gyámintézet rövidséget szenvedjen, a gyülekezetek mindannyian az egyház kasszájából pótolják ki az összeget a régebben elfogadott magasságig. Megengedem, nem egészen alapszabályszerű ezen eljárás, de mégis kár volna, ez eredmény iránti tekintetből változtatni rajta.

Utasítottak továbbá a követek, hogy hasonlóképp adjanak felvilágosítást a ker. gyámintézetnek, a mosonyi 200 frtnyi gyámintézeti tőkére, melyről a tavali közgyűlés jegyzőkönyvének értelmében jelentést követel be. Tévedésben vannak oda fenn e tőkét illetőleg is. A tőke megvan ugyan s „gyámintézeti alap“ nevet visel, de a név el van hibázva s innét a félreértés. Ezt az alapot az esperesség még a hatvanas évek elején — tehát a gyámintézet mai szervezése előtt, rezerválta mint külön intern alapot oly célból, hogy abból esetleg tűz által szerencsétlenül járt esperességbeli gyülekezetek segélyeztessenek avagy pillanatnyi szükségben leledző gyülekezetek nyerjenek kölcsönt kamat nélkül. Az alap tehát nem gyámintézeti tőke, hanem inkább helyi érdekű segélyalap. Az esperesség határozottan visszareklamálja az összeget, a kerül. gyámintézettől, illetőleg a kellő felvilágosítás megadása után kérelmezni fogja, hogy a központi számadásokban e tőke jövőben ne szerepeljen.

Örvendetesen gyarapszik esperességi papözvegy és árva intézetünk. Körülbelül 20 éve annak, hogy megalapított s ma már 18000 frt körül áll az alap s ha emberi számítás szerint még vagy egy évtizeden nem vétetik

igénybe, ott leszünk, hogy egy-egy özvegy megkapja legalább a 4—500 frtnyi nyugdíjat. Az alapszabályok értelmében már most is 300 frtban van megállapítva egy-egy nyugdíj s ezt a szolgálatra képtelen lelkészek is meg fogják kapni. A tanítói nyugdíjintézet zsenge korát éli, három éve hogy létesült, s most körülbelül 700 frt a tőkéje.

A nagytiszt, püspök úr által kezdeményezett papi értekezletekbe a mosonyi lelkészek belemennek, annyival inkább, mert nálunk ily papi konferenciák eddig is tartattak s azoknak kiváló szükségességét becsülni régen megtanultuk.

Az Ó-Turán létesítendő felsőbb leányiskola ügyében nagyon természetesen, mást nem határozhatott a mosonyi esperesség, mint azt, hogy ellene van ily intézet épen Ó-Turán leendő berendezésének. Mindazáltal az eszmét meleg pártfogásra érdemesnek ismervén el, ajánlani fogja a kerületi gyűlésen, hogy ily intézet Pozsonyban állíttassék fel.

A zsinati követek költségeit magunkból fogjuk fedezni s megmaradunk ama múlt évi határozatunknál, hogy más esperességek is így tegyenen. Sokat várunk a zsinattól s leginkább kérjük az Isten, hogy kegyelmével a béke és testvéries egyetértés, együttélés kerületünkben a szét-húzó elemek megnyerése által fentartassék. Ugy legyen!

B.

*

Templom szentelés Nagykanizsán.)* A nagykanizsai kisdéd év. gyülekezet június hó 28-án tartá díszes, új templomának felszentelési ünnepét.

Örömhirt hirdetett a jelzett nap a külsősomogyi ev. egyházmegye lakosságának, hogy részesei lehetnek az örömeinek, mely a nkanizsai ev. gyülekezetet érte, midőn felépíté az Úrnak házát s ünnepélyesen felszentelendő azt. Meg is jelentek azok az ünnepélyre a közel és távol fekvő gyülekezetekből oly nagy számban, hogy az élénk forgalmu Nagy-Kanizsán is feltűnést keltettek.

Délelőtt 10 óraker vette kezdetét az ünnepi aktus, midőn a külső-somogyi ev. egyházmegyének a lelkész laknál teljes számban megjelent tisztviselői kara élén az esperes, Nt. Németh Pál és az esperességi felügyelő Tek. Andorka Gyula urak vezetése alatt a „Jövel szent lélek úr Isten“ kezdetű ének 1. versének hangjai között, a hivatással zsufozásig megtelt templomudvaron át, a templomajtóhoz vonult.

Itt tek. Lengyel Lajos, gyülekezeti felügyelő úr átadá esperes urnak a templom kulcsait, ki is a templom ajtait megnyitván kezdetét vette a bevonulás, és tartott az „Erős várunk nekünk az Isten“ ének 1—2. versének éneklése alatt. Szerencsésnek érezte magát a nagy sokaságból, ki a templomba bejuthatott, a nagyobb rész azonban bármennyire óhajtott is azt, kénytelen volt kívül maradni.

Benn a templomban az első padokat díszes hölgy közönség, N.-Kanizsa város tisztviselői kara, élén a polgármesterrel, a zsidó hitközség főrabijával, katonatisztek és sok más vendég tölték meg.

Ezután Nt. Németh Pál esperes úr, a helybeli lelkész, Hütter Lajos és Mesterházy Sándor nemes-pátrói s. lelkész urakkal együtt a virágokkal körüldisített oltárhoz állva elmondá felszentelési beszédét, Esdrás: VI. r. 15—16. alapján. Jól esett hallanunk az erős meggyőződés és szónoki lendület hangján fejtgetve a templomnak, mint öröm-, béke-, vigasztalás s. t. b. hajlékának fontosságát, melyet a történelem folyamán gyakorolt és a jövőben gyakorolni hivatva van az emberiségre, és Mélt. főtiszt. téthi Karsay

*) Mult számban közölt rövid tudósítás kiegészítése. — Szerk.

Sándor püspök urunk megbízása folytán és nevében felszentelé a templomot egyházunk szertartása szerint.

Ennek végeztével a tanítói kar az „Atyánk házába gyültünk“ kezdetű Bors György ih.berényi s.-lelkész úr által szerzett karéneket adta elő szabatos pontossággal.

A karének elhangzása után elmondá esperes úr gyönyörű kidolgozású alkalmi imáját, s az ünneplő gyülekezet eléneklé az „Erős várunk nekünk az Isten“ éneknek 3. versét. Ez alatt Mesterházy Sándor s.-lelkész a szöszékre lépett s Lukács ev. II. r. 4. versét alapigékül választván kellemes, tiszta hangján tartá meg ünnepi szónoklatát; megadván abban a feleletet az általa felvett kérdésre: Miért örömműnnp ez a mi templom szentelésünk! Azért: a) mert ez a templom a Isten dicsőségének, b) az emberek közötti békének és c) a lélek üdvének hajléka.

Most ismét a tanítói kar énekelte el a szintén Bors György úr szerkesztette szövegű himnuszt.

E karének után következett a helybeli lelkész bezáró imája és a tulajdonképeni ünnepi aktus után, midőn a templomban levő közönség kivonult, hogy helyet adjon a kívül várakozóknak, — papi- és közgyónás tartatott. Az urvacsorát kiosztá a helybeli lelkész, Mesterházy Sándor s.-lelkész segédkezése mellett.

Végül még egy ének s az ünnepély véget ért. Azaz annak csak egyik része, mert a másik a nagykanizsai polg. egyet dísztermében folyt le; — erről is valamit.

Délután 2 óraker, a nevezett helyre, mint az ev. gyülekezet vendégei közebére gyült össze az ünneplő társaság hivatalos része: s a mi természetes toa-ztokban sem volt hiány. Először nt. Német Pál esperes úr: Ó Felsége a királyt, majd Lengyel Lajos, gyülekezeti felügyelő úr: az esperességi elnökséget és a papikart éltette. Hütter Lajos lelkész úr a n.-kanizsai ev. gyül. tevékeny felügyelőjére Lengyel Lajos urra és buzgó pénztárnoka, Thomka Endre urra emelte poharát. Györfy János esp. ügyész úr a tanítói karra, érzelemreható énekléséért, Zsiray József tanító úr Györfy János urra mondott toasztot Andorka Gyula, esp. felügyelő úr a missiót teljesítő protestantismusnak kívánt sikereket. Böjtös János, pusztaszentlászlói pap Zalavármegyéből, mint a szomszéd esperesség tagja üdvözlé az ünneplő közönséget s ürité poharát annak jólétére. Többször lett éltetve a nagy kanizsai ev. gyülekezet, a város tanácstestülete, lakossága, a ref. gyülekezet stb.

Üdvözlő táviratot küldött mélt. Radó Kálmán úr, vas megye főispánja s ker. felügyelő, — üdvözlő iratot főtiszt. Zelenka Pál püspök úr ó méltósága; főtiszt. és mélt. Karsay Sándor püspök urunk sajnálatának adva kifejezést, hogy a felszentelést nem teljesíthette, szintén üdvözlé a gyülekezetet.

Bankett után d. u. 4 1/2 óraker a lelkész lagnál, a másnap tartandó esp. közgyűlés előértekezletére gyült össze az egyházi tisztviselők nagyobb része.

Ezek után be is fejezem tudósításomat azon óhajjal: vajha! kívánt siker koronázná a n.-kanizsai ev. gyülekezetnek még hátralevő templomépítési költségeinek fedezésére rendezett sorsjegymíveltet. De itt nagy közönyt kell a pártolásra méltó, buzgó gyülekezetnek tapasztalnia némely egyházak előjárói részéről. Hallomás szerint tudom, hogy sok helyről visszaküldték a küldött néhány sorsjegyet a nélkül, hogy azok elárúsítását megkísérelték volna. Pedig tudjuk jól, hogy mi evangélikusok rá vagyunk utalva egymás filléire s a kívánt sikerhez nem elegendők csak a „szép szavak,“ de tett is szükséges ahhoz.

Ifj. Hérics Sándor,
ev. néptanító.

VEGYESEK.

— A dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület bizottsági üléseinek s közgyűlésének sorrendje:

Augusztus 11-én d. e.	8 óraker:	zsinati bizottság ülése.
	9	Reischelféle „
	10	kerületi pénztárt” s
		számadásokat vizsgáló
		bizottság ülése.
	d. u. 2	kerületi papi értekezlet;
	5	ker. közgyűlési elő-
	6	értekezlet.
		gyámintézeti választ-
		mányi ülés, s gyám-
		intézeti közgyűlés.
Augusztus 12-én d. e.	8	gyámintézeti istentisz-
		telet offertoriummal.
	9	kerületi közgyűlés.
	d. u. 4	gyámintézeti közgyűlés
		jegyzőkönyvének hite-
		lesítére.
	5	Államsegély elosztását
		tervező bizottság ülése.
	6	Baldácsy - alapítványi
		bizottság ülése.
Augusztus 13-án d. e.	8	kerületi közgyűlés.
	d. u. 4	kerületi közgyűlés.

A Reischel-alapítványi — s a kerületi pénztárt és számadásokat vizsgáló bizottságok ülései a pozsonyi gyülekezet irodájában, a többi bizottságok ülései a lyceumi tanári értekezlet termében, a közgyűlések a könyvtári teremben tartatnak.

— Tranovszky György emlékünnepe rendje. 1. Az ünnepély f. év. aug. hó 26 án, tehát a szentháromságutáni 13. vasárnapra következő szerdán, Liptó-Szt.-Miklóson fog megtartatni. 2. A megtartandó ünnepi isteni tiszteleten nt. Holuby József L., trencsénmegyei főesperes s nemes-podhrágyi lelkész úr mondja az ünnepi szent beszédet, s nt. Moczko János, csácsói lelkész úr felolvassa az oltár elől Tranovszky György életrajzát. Az isteni tisztelet rendje, az éneklendő Tranovszky-énekekkel együtt nemsokára kinyomatik s közzététetik. 3. Az isteni tisztelet után offertorium tartatik, melynek rendeltetésére nézve a bizottság egy oly „Tranovszky alap“ megalakítását hozza javaslatba, mely honi ág. hitv. ev. tót egyházainkban idővel működendő theologusok és képezdészek anyagi támogatására lenne fordítandó; annak kezelésével pedig a lipitói esperességhez bízhaték meg. Javaslatát a bizottság a lipitói esperességhez teszi át, hogy ez magáévá téve, a legközelebbi dunáninneni kerületi gyűlésnek jóváhagyás céljából terjessze elé. Az egeknek dús áldása nyugodjék úgy az ünnepély méltó megtartásán, valamint önzetlen javaslatunk sikeres megvalósulásán, ad majorem gloriam ecclesiae! Azon reményvel kecsgetetve magunkat, hogy az ünnepély a dicsőült egyházi tót énekköltőnek, s a hitélet ébresztőjének számos tisztelőjét hozandja a regényes Liptóba: örömtelt szívvel tekintünk a szép egyházi ünnepély elé s érkezendő hittevéreinket előre is melegen üdvözljük. Langhoffer Károly, a Tranovszky-emlékünnepe rendző bizottság jegyzője.

— Ó Felsége a király a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter előterjesztésére Dr. Pecz Vilmos budapesti ág. h. ev. főgymnasiumi rendes és budapesti egyetemi magán és helyettes tanárt a kolozsvári Ferencz-József egyetemen megüresedett classica-philologiai tanszékre nyilvános rendes tanárrá a rendszeresített illetményekkel kinevezte.

— A körmőczi egyház köréből. Segédlelkész-vallás-tanárnak megválasztotta az egyház a hasonló kettős minőségben jelenleg Aszódon működő tiszt. Paulik János

urat. Krizsko Pál úr városi levéltárnok és buzgó egyháztag s neje szül. Marcsek Mária úrnő 500 frtos alapítványt tettek az egyháznál, melynek kamataiból évenként egy ág. h. ev. árva lesz segélyzendő. Ugyancsak Krizsko úr egy szegény árvafiút a konfirmációhoz ruhával és cipővel ajándékozott meg. A mit az Úr kicsinyeivel cselekedtek, térítse meg Ő maga sokszorosán! Groszmann János úr adományozott az egyháznak 25 frt és a szegényalpnak 2 frtot. Az Úr legyen megjutalmazója! — A barsi esperesség júl. 28-án tartja gyűlését Nemcsényben az esperességi felügyelő úr házában. Raab Károly.

— **A tiszaí ág. hitv. evang. egyházkerületi tanítóképző intézetben Eperjesen** az iskolai év szept. hó 4-én veszi kezdetét. A felvételt és az internatusi lakás, élelmezés és díjtalan tanítás jótéteményében részesülni óhajtok folyamodványait, melyekhez az iskolai bizonyítványon kívül keresztlevél, egészségi, szegénységi és újraoltási bizonyítvány csatolandó, f. é. aug. hó 15-ig a tanítóképző intézet igazgatójához Eperjesen küldjék be. A képzőintézet I. osztályába felvétetnek oly ép testű növendékek, kik 15. életévüket már betöltötték, s a magy. nyelvben, számtanban, földrajzban s történelemben legalább annyi jártassággal bírnak, a mennyit a gymnasium, realskola vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanítanak. A felvételt óhajtok növendék erről nyilvános iskolai bizonyítványt előmutatni vagy felvételi vizsgálatnak magát alávetni tartozik. Későn érkező s hiányosan felszerelt folyamodványok csak feltételezen vehetők tekintetbe. A javító s felvételi vizsgálatok, valamint a beiratások szept. 1—4-ig történnek. Kelt Eperjesen 1891. júl. hó 14-én **G a m a u f György** igazgató.

— **Gyászest.** F. é. június hó 17-én meghalt s 19-én temették a honti ev. esperesség nesztorát **Ntiszt. Masztics Ádám** érd. főesperest, ki az Urat 50 évnél tovább szolgált mindvégig híven. Meghalt 79 éves korában. Nagy részvéttel, — körülbelül 10 pap jelenlétében temették. A szertartást végezték **Rel Sámuel** teszeri és **Kramár Sámuel** lissói lelkészek. Istennek békessége lengje körül porait!

— **Ajánkozás!** Egy ág. hitv. ev. segédlelkész, egy magyar gyülekezetben működő rendes lelkész oldalánál elfoglalható segédlelkései állomást keres. Hajlandó esetleg bizonyos ideig fizetés nélkül is hivataloskodni. Szives ajánlatok e lap szerkesztőségéhez küldendők.

PÁLYÁZAT

ág. hitv. ev. külföldi egyetemre menő több rendbeli hittanulónak és tanárjelöltnek való ösztöndíjra.

A Glosius Sámuel és Dániel-féle alapítványt a pesti ág. h. ev. egyháznál kezelő bizottság ezennel közhírré teszi, hogy a föntirt alapítványból külföldi egyetemeken tanuló ág. h. ev. lelkészi, vagy pedig gymnasiumi tanári pályára készülő ifjak számára több rendbeli, egyenkint 210 német birod. markból álló ösztöndíj fog a jövő 1891/92. tanévre kiosztatni. — Ezen ösztöndíjak egymásutáni két éven át élvezhetők.

Az elnyerhetes feltételei:

1. Ha hittani jelölt a folyamodó, akkor már is két évi folyamot jól végzett legyen valamely magyarhoni protestáns theologiai intézetben.

2. Ha tanári pályára készül a folyamodó, akkor az érettségi bizonyítvány kelte után már két évi honi vagy külföldi magasabb intézetben a maga választott szakában jó sikerrel tanult legyen.

3. Azonkívül mindenik folyamodó a választott pálya különbsége nélkül legyen:

a) magyarországi születésű és ágostai hitvallású;

b) a magyar nyelvet tudományosan ismerje, helyesen írja és beszélje, mely körülmény hiteles külön bizonyítvány által igazolandó be;

c) legyen feddhetlen erkölcsi jellemű és jeles szorgalmú.

Ennélfogva felhivatnak ezennel külföldi egyetemeken levő mindazon lelkészi- vagy tanári jelöltek, kik már egy év óta a Glosius Sámuel és Dániel-féle ösztöndíjak élvezetében vannak, hogy ha még további egy évre kül-egyetemen maradni és az ösztöndíjakat élvezni óhajtásuk: azt az előttük tudva levő feltételek teljesítése mellett 1891. szeptember 30-ig alólirott bizottsági jegyzőnél kérvényileg jelentsék be.

Felhivatnak továbbá mindazon külegyetemen tanuló vagy oda még csak ezután kimenni szándékozó lelkészek-tanárjelöltek, kik a fennebb részletezett minőségi feltételeknek meg bírván felelni, ilyen ösztöndíjat a jövő 1891/92. tanévben élvezni óhajtanak, hogy a fent megirt kellékeknek kétségtelen beigazolására akár eredetiben, akár hitelesített másolatban melléklendő tanodai — ha van, candidaticumi — vagy egyetemi és egyéb bizonyítványokkal ellátott, az alább kikötött tanítási kötelezettséget is tartalmazó, sajátkezűen irt és aláírt, lakhelyüket és az utolsó posta-állomással jegyzett kérvényeiket f. 1891. évi szeptember 30-ig való záródó előtt (melynél később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek) bérmentve és lepecsételve alólirott bizottsági jegyzőhöz, (Budapest, V. bálvány utca 8. sz.) küldjék be.

A megszavazott ösztöndíjat a díjnyertes hit- és tanárjelöltek nem a tanév elején, hanem csak annak második fele kezdetén, miután bizonyítványait az illető egyetemen sikerrel töltött első félévről és egyszersmind a második félévre lett beiratásuk felől is, (Frequentions Zeugnis und Anmeldebogen) a 210 német bir. markról szóló sajátkezü nyugtájukkal együtt előlegesen beküldötték, fogják posta útján bérmentesen megkapni, mívégre szükséges, hogy egyetemi lakásukat a nyugta beküldésekor pontosan megírják.

A ki ezen hit- és tanárjelölti ösztöndíjat már egy évig húzta, a rákövetkező évre is annak élvezetében csak úgy maradhat meg, ha reá újabban is érdemesnek tapasztaltatott, ha továbbá már az első évben a philosophiát, beleértve a philológiát és kivált erkölcsstani philosophiát is szorgalommal tanulta, s a második évben is tanulta; végre ha magát előre arra kötelezte, hogy a külegyetemen töltött ösztöndíjas két esztendő után a hazába térve, a pesti ev. magyar-német egyházgyülekezet tanodájában, ha kívánatni fog, mérsékelt díj mellett egy évig segédtanári hivatalt viselendő.

Kelt Budapesten, 1891. június 26.

Zsigmondy Jenő,
jegyző.

Búsbach Péter,
elnök.

A Kis-hartai (Pestm) ág. hitv. evang. egyházba segéd-tanító kerestetik. Fizetés: 365 frt készpénz, egy butorzott szoba és ennek fűtése. Tanítási nyelv: német és magyar. Köteleességek: Az I. osztály vezetése, a kántor akadályoztatása esetén ennek helyettesítése. Az állás csak ideiglenesen, egy évre lesz betöltve. Okmányokkal felszerelt kérvények a g. 15-ig alulirothoz küldendők.

Galle Andor, evang. lelkész.

Egy elaggott lelkész maga mellé, egy tót nyelvű gyülekezetbe káplánt keres. Köteleessége: a lelkészt illető összes funkciók végzése; javadalma: 125 frt s teljes ellátás; írásbeli megkeresések e lap kiadó hivatalához intézendők.

A pozsonyi ág. hitv. evang. lyceumban a tornatanító állomás a jövő tanév kezdetével betöltendő. Az adandó heti órák száma 16, a díjazás 600 frt. Pályázhatnak protestáns vallású oklevéllel bíró egyének. A kellően felszerelt folyamodványok f. év augusztus hó 15-ig a lyceumi igazgatósághoz beküldendők.

Pozsonyban, 1891. július hó 5-én.

Dr. Samarjay Károly,
a pozsonyi ág. h. ev. egyházközség felügyelője.